

ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Студентська молодь є однією з найбільш мобільних соціальних груп сучасного суспільства, яка, з огляду на маргінальність свого статусу та високий рівень освіти, найбільше схильна до інновацій, зокрема й у сфері гендерних відносин. Як відомо, гендерна нерівність конструюється в процесі соціалізації, засвоєння чоловіками й жінками нормативних засад маскуліності та фемінності, прийнятих у суспільстві. Діючи в заданих рамках певних соціальних інститутів, індивід, не піддаючи свої дії критичному аналізу, відтворює умови існування цих інститутів у своїй повсякденній діяльності. Молодь має потенціал, необхідний для критичного осмислення існуючої дійсності та більшою мірою, ніж представники інших соціальних груп, здатна до зміни гендерних відносин у бік підвищення їхньої егалітарності (> фр. *égalité* – рівність). Сьогодні від рівня гендерної компетентності молоді як реалізаторів гендерної політики прямо залежить траєкторія розвитку гендерних відносин у нашій країні.

Слідом за Б. Кучинським та Т.О. Грабовською, основними складниками гендерної компетентності вважаємо такі: 1) *національний* (знання історичного розвитку статевої відносин, усвідомлення ролі жінок і чоловіків у формуванні національної свідомості молодшої генерації); 2) *моральний* (гендерні особливості взаємин статей, гендерні особливості формування культури інтимних стосунків); 3) *сімейний* (роль батька й матері в гендерній соціалізації дитини, формування рис фемінності та маскуліності особистості); 4) *фізичний* (формування фізичної культури молоді, особливості спортивних інтересів студентів); 5) *інтелектуальний* (урахування викладачем у навчально-виховній діяльності психофізіологічних особливостей студентів обох статей, виховання впевненості у вирішенні інтелектуальних завдань); 6) *трудова* (місце чоловіків і жінок на ринку праці, гендерні особливості вибору майбутньої професії, гендерна профорієнтація); 7) *правовий* (правове забезпечення гендерної рівності чоловіків і жінок, національні механізми встановлення гендерної демократії в Україні).

Усі ці складники впливають на формування гендерної картини світу студентства – сукупності існуючих у повсякденній свідомості ідеалів, орієнтацій, установок, у яких знаходить висвітлення соціокультурна диференціація статей.

Застосування методики гендерночутливого виховання дало можливість команді студентів 1 курсу ННІХТБ ХДУХТ, що брали участь в гендерному квесті, який проводився в листопаді 2018 р., посісти призове третє місце серед 8-ми ЗВО України.

Серед кроків, що сприятимуть гендерній рівності в студентському середовищі, було запропоновано: 1) кожному студенту й студентці побувати в Музеї гендерної та жіночої історії, де сконцентровано потужну інформацію, пов'язану з питаннями гендерної справедливості та жіночої історії; 2) порекомендувати всім викладачам і викладачкам починати заняття з привітання: «Доброго дня, шановні студенти та *студентки!*» і під час звертань завжди враховувати гендерну компоненті; 3) у текстах наукових форумів активно використовувати номінації жіночого назовництва (наприклад, «У конференції взяли участь представники і *представниці* 40 навчальних закладів України»); 4) з огляду на те, що багато керівних посад в університеті обіймають жінки, замінити таблички на їхніх кабінетах з урахуванням статі, що необхідно для усвідомлення того, що керівна посада призначена не тільки для чоловіка і що жінка обіймає її не випадково; 5) брати участь у заходах гендерної мережі міського рівня, як наприклад, у квестах «Вулицями жіночої історії Харкова», «5 кроків на шляху досягнення гендерного паритету»; університетському флешмобі «Під парасолькою гендерної рівності»; гендерному марафоні «16 днів проти насильства», проведенні студентських акцій «Виклади селфі з гендерним слоганом у соціальні мережі!», «Занотуй номер гарячої лінії проти домашнього насильства у свій телефон», гендерної гри «Крізь скляну стелю», розміщувати на факультетських стендах інформації про допомогу в разі скоєння домашнього насильства; 6) у результаті моніторингу підручників *вищої* школи заповнити прогалини, пов'язані з роллю жінок, які зробили вагомий внесок у розвиток науки, техніки, мистецтва, але залишилися маловідомими, а іноді й невідомими (це, наприклад, Ада Лавлейс, Хеді Ламарр, Табіта Беббіт, Карен Хорні, Марія Кюрі, Мері Андерсон та ін.); 7) увести в навчальний план вищих навчальних закладів спецкурс «Основи гендерної рівності» тощо.

Отже, гендерна компетентність студентства, що формується в парадигмі вищої освіти (зокрема під час навчання в ХДУХТ), відіграє важливу роль у формуванні егалітарної свідомості молодого покоління, є найважливішими із соціальних орієнтирів в усіх сферах життя демократичного суспільства незалежної Української держави.